

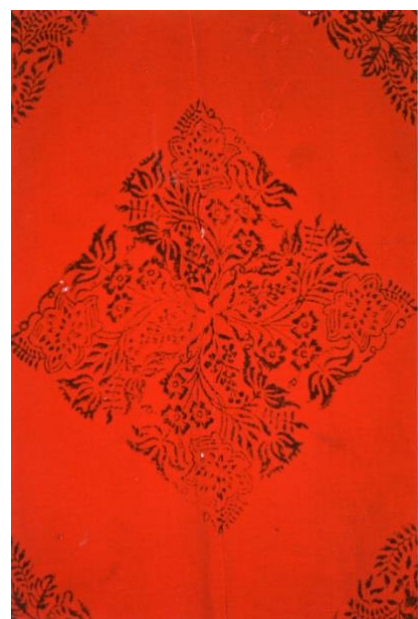
Foto: Anne Grete Sandstad

FTT.VOLL.225.a og c

Fellåkle i kypert 4skaft med
blokktrykk. Fra ca. 1890-
1900.

Tilstand: God
Renning, ull: Rød 635
Innslag, ull: Rød 635

Mål: 140 x147 cm

Åkle på Nett 2023

Delrapport fra Prosjektgruppen for Åkle på Nett (ÅpN) for året 2023

Åkleregistreringen 1998-2000 var et stort arbeid som ble gjort på en forbilledlig måte og resultatet er et synlig bevis på en stor kulturskatt i Sør-Trøndelag.

Arbeidet med å legge registreringsarbeidet ut på DigitaltMuseum ble startet i 2009 og bidrar allerede til at alle interesserte husflidere og håndverkere tar del i og bruker dette materialet både i direkte arbeid og til forskning.

Mer om prosjektet Åkle på Nett finnes også i to rapporter fra 2016, en fra 2017, en fra 2018, 2019, 2020, 2021 og fra 2022.

Åkle på Nett 2023

Divanteppe i enkel skillbragd.

FTT.VOLL.256.a og b

Fra ca. 1925.

Farger:

Renning bomull:

Ubleket.

Innslag bomull:

Ubleket.

Innslag ull: Rød

639, Grønn 689

lysere, Svart 636, Grå 672

lysere.

Mål:

124 x 112 cm.

Foto: Anne Grete Sandstad.

Åkle på Nett 2023

Litt om prosjektet Åkle på Nett:

I årene 1998 – 2000 ble det i Sør-Trøndelag fylke foretatt en registrering av åklær i alle fylkets kommuner. Antallet registreringer overgikk alle prognoser gjort på forhånd – det ble til sammen registrert 6.300 tepper. Hvert av de registrerte åklærne og teppene har et håndskrevet skjema og fra ett til flere bilder hver. Registreringresultatet eies med 50% hver av Sør-Trøndelag husflidslag og Sverresborg Trøndelag Folkemuseum og alle permer og fotografier (dias og papirbilder) oppbevares på Sverresborg Trøndelag Folkemuseum. I 2009 fattet styret i Sør-Trøndelag husflidslag vedtak om å starte et prosjekt som skulle bidra til at registreringene kunne legges ut på Digitalt museum.

Dette året har vi slitt ganske mye! Selv om vi nå er på plass de aller fleste torsdagene, (i 2023 til sammen 31 dager,) så har skiftet til nettbaserte løsninger på dataarbeidet ført til at arbeidet vårt med PRIMUS nå tar nesten dobbelt så lang tid enn tidligere. Dette skyldes at databasen og scanneprogrammet vi har, ikke snakker sammen!

Åkle- registreringen i Sør-Trøndelag

I perioden 1998 – 2000 ble det registrert 6.300 åklær. Det ble registrert åklær i alle de 25 kommunene i Sør-Trøndelag.

Åkle – vevd teppe brukt til å legge over senga. Ordet kommer fra norrønt åklæði som betyr sengeteppe.

Det er interessant å se hvordan kunnskap og mønster har vandret fra kommune til kommune i gamle Sør-Trøndelag. Vi antar dette har skjedd ved giftermål og/eller at folk har flyttet på grunn av arbeid. På digitaltmuseum.no er alle navn skjult, men vi som fører alt inn i databasen, kan f.eks. se typiske etternavn fra Selbu som dukker opp i dalfører som **Singsås eller **Rennebu**.**

Følg ellers med på digitaltmuseum.no:
Åkleregistreringen i Sør-Trøndelag.

Foto: Anne Grete Sandstad.

FTT.VOLL.275

Fellåkle i skillbragd, spilåkle.
Nå klippet opp for å bli ei kofte.

Mål: 124 x 48 cm.

Tilstand: Lite bra. Noe som sikkert er årsaken til at man ønsker å bevare restene som et klesplagg.

Renning i ubleket bomull.
Innslag i ull i fargene Rød 635 og Grønn 690.

Produsert ca. 1900.

Det er virkelig i tiden å tenke gjenbruk, så med denne bruken av et gammelt fellåkle, hadde vi virkelig sansen for. Norges Husflidslag har gjenbruk og fiksing/reparering som satsningsområde og med større bevissthet på dette kan vi alle bidra til at overforbruket på naturressursene går ned. Dette var jo også mye mer vanlig for 100-200år siden, så her er det bare å fortsette med å bruke gamle veinader på nye og spennende måter.

Å være frivillig på Trøndelag Folkemuseum Sverresborg er både en morsom og givende aktivitet. På Sagvollen, der vi driver med prosjektet Åkle på Nett, har vi blitt veldig godt mottatt av alle. Det er også viktig for oss å tenke på at vi kommer stort sett bare en dag i uka, så vi må underordne oss de faste og uskrevene reglene som finnes – som på alle andre arbeidsplasser!

Med omgjøringen av datasystemet november 2022, så ble oppstarten på 2023 ganske strevsom for oss og da var det veldig godt å ha personer som vi kunne be om hjelp og støtte. Så tusen takk til Arnstein Lund, Tore André Krogh Albertsen og Geir Sagli Husby som har hjulpet oss veldig mye! Likeså har vi stor glede av å se på diverse gjenstander og kunne snakke sammen om diverse teknikker med Mette Maske.

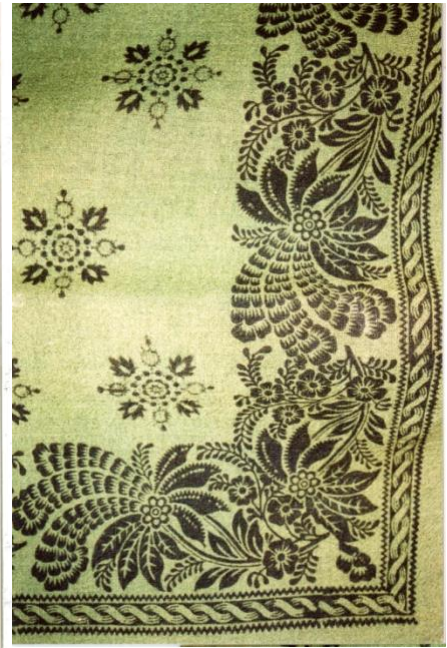

Foto: Anne Grete Sandstad

FTT.VOLL.281.a, b og c

Rennebu har virkelig mange åklær, både i skillbragd, tavlebragd og andre teknikker. I tillegg har det også her blitt registrert flere blokktrykkede åklær. De fleste trykkblokkåklærne er røde med svart trykk. Her er imidlertid et eksempel på et grønt fellåkle i lerret to-skaft. Nederst er det påtrykket initialer, vanligvis var dette initialene til den som eide teppet først. Ofte har vi ingen opplysninger om hvem som sto for trykkingen, men her er trykket utført av Justinus Lund. Veving, farging og trykking er utført ca. 1900.

Tilstanden ved registreringen er oppgitt som god og målet på fellåkleet er 130 x 163cm.

Fargen oppgis å være Grønn 678.

Vi samler på/skriver ut opplysninger om alle de blokktrykkede åklærne vi skriver inn i Primus. Det kan jo være det kan være et emne for videre forskning for noen!

FTT.SING.125

Foto: Anne Grete Sandstad

Veggteppe i skillbragd med løkker på langsiden.

Mål: 49 x 64 cm.

Tilstand: Meget god.

Renning lin: Ubleket.

Innslag lin: Ubleket.

Innslag ull: Grønn 689, Mørk grønn 691, Brunrød 640, Rødlilla 642.

Dette er et nyere veggteppe: vevd ca. 1980.

Fra Singsås er det to permer med registreringskjema, så fra den første permen har vi et i en veggteppe i en variant av halvdreiel med løkker på langsiden:

FTT.SING.011

Tilstand: Bra.

Renning bomull: Svart 636.

Innslag bomull: ikke oppgitt

Innslag, ull: Rød 644, Rødlilla 675,

Mørk rosa 686, Blå 647.

Mål: 115 x 162 cm.

Foto: Anne Grete Sandstad

Etter permene fra Singsås, startet vi på perm fra Stadsbygd.

FTT.STA.002.a og b.

Foto: Anne Grete Sandstad

Gyngestolkast i lerret 2 skaft med broderier i plattsøm/klostersøm.

Tilstanden er slitt, det er tross alt laget ca.1900.

Mål: 50 x 165 cm.

Her er publiserte åklær fra og med torsdag 12. januar til og med torsdag 07.desember 2023:

FTT.VOLL Rennebu 2: 128 skjema 309 bilder

FTT.SING Singsås 2: 102 skjema 165 bilder

FTT.SING Singsås 1: 97 skjema 167 bilder

FTT.STA Stadsbygd: 30 skjema 51 bilder

PR. 31.12.23 står det 6004 treff på Åkleregistreringen i Sør-Trøndelag.

Åkle på Nett:

Totalt antall dugnadstimer utført av R.K. Dahl og T.S. Kotte fra og med 12. januar 2023 til og med 31. desember 2023: 328 timer og 30 minutter. Faktisk et par timer mer enn i fjor!

For prosjektgruppen Trondheim 04.01.2024.
Ragnhild Karoline Dahl